

Lukian, Die Lügenfreunde (7–13)

7 Οἱ μὲν δὴ ἐτύγγανον οἶμαι περὶ τοῦ νοσήματος τὰ μὲν ἤδη πολλὰ προειρηκότες, τὰ δὲ καὶ τότε διεξιόντες, ἔτι δὲ καὶ θεραπείας τινὰς ἕκαστος ὑποβάλλοντες. ὁ γοῦν Κλεόδημος, „Εἰ τοίνυν,“ φησὶν, „τῇ ἀριστερᾷ τις ἀνελόμενος χαμᾶθεν τὸν ὀδόντα τῆς μυγαλῆς οὕτω φονευθείσης, ὡς προεῖπον, ἐνδήσειεν εἰς δέρμα λέοντος ἄρτι ἀποδαρὲν, εἶτα περιάψει περὶ τὰ σκέλη, αὐτίκα παύεται τὸ ἄλγημα.“

„Οὐκ εἰς λέοντος,“ ἔφη ὁ Δεινόμαχος, „ἐγὼ ἤκουσα, ἐλάφου δὲ θηλείας ἔτι παρθένου καὶ ἀβάτου· καὶ τὸ πρᾶγμα οὕτω πιθανώτερον· ὡκὺ γὰρ ἡ ἔλαφος καὶ ἔρρωται μάλιστα ἐκ τῶν ποδῶν. ὁ δὲ λέων ἄλκιμος μὲν, καὶ τὸ λίπος αὐτοῦ καὶ ἡ χεὶρ ἡ δεξιὰ καὶ αἱ τρίχες ἐκ τοῦ πάγωνος αἱ ὀρθαὶ μεγάλα δύνανται, εἴ τις ἐπίσταιτο αὐτοῖς χρῆσθαι μετὰ τῆς οἰκείας ἐπωδῆς ἐκάστω· ποδῶν δὲ ἴασιν ἥκιστα ἐπαγγέλλεται.“

„Καὶ αὐτός,“ ἦ δ' ὅς ὁ Κλεόδημος, „οὕτω πάλαι ἐγίνωσκον, ἐλάφου χρῆναι τὸ δέρμα εἶναι, διότι ὡκὺ ἔλαφος· ἔναγχος δὲ Λίβυς ἀνὴρ σοφὸς τὰ τοιαῦτα μετεδίδαξέ με εἰπὼν ὡκυτέρους εἶναι τῶν ἐλάφων τοὺς λέοντας. Ἀμέλει, ἔφη, καὶ αἰρουῶσιν αὐτὰς διώκοντες.“

8 Ἐπήνεσαν οἱ παρόντες ὡς εὔειπόντος τοῦ Λίβυος. ἐγὼ δέ, „Οἷεσθε γάρ,“ ἔφην, „ἐπωδαῖς τισιν τὰ τοιαῦτα παύεσθαι ἢ τοῖς ἔξωθεν παραρτήμασιν τοῦ κακοῦ ἔνδον διατρίβοντος;“ ἐγέλασαν ἐπὶ τῷ λόγῳ καὶ δῆλοι ἦσαν κατεγνωκότες μου πολλὴν τὴν ἄνοιαν, εἰ μὴ ἐπισταίμην τὰ προδηλότατα καὶ περὶ ὧν οὐδεὶς ἂν εὔφρονῶν ἀντείποι μὴ οὐχὶ οὕτως ἔχειν. ὁ μέντοι ἰατρὸς Ἀντίγονος ἐδόκει μοι ἡσθῆναι τῇ ἐρωτήσει μου· πάλαι γὰρ ἠμελεῖτο, οἶμαι, βοηθεῖν ἀξιῶν τῷ Εὐκράτει μετὰ τῆς τέχνης οἴνου τε παραγγέλλων ἀπέχεσθαι καὶ λάχανα σιτειῖσθαι καὶ ὅλως ὑφαιρεῖν τοῦ τόνου.

Ὁ δ' οὖν Κλεόδημος ὑπομειδιῶν ἅμα, „Τί λέγεις,“ ἔφη, „ᾧ Τυχιάδῃ; ἄπιστον εἶναί σοι δοκεῖ τὸ ἐκ τῶν τοιούτων γίνεσθαι τινὰς ὠφελείας εἰς τὰ νοσήματα;“

„Ἐμοιγε,“ ἦν δ' ἐγώ, „εἰ μὴ πάνυ κορύζης τὴν ῥίνα μεστὸς εἶην, ὡς πιστεύειν τὰ ἔξω καὶ μηδὲν κοινωνοῦντα τοῖς ἔνδοθεν ἐπεγείρουσι τὰ νοσήματα μετὰ ῥηματίων, ὡς φατε, καὶ γοητείας τινὸς ἐνεργεῖν καὶ τὴν ἴασιν ἐπιπέμπειν προσαρτώμενα. τὸ δ' οὐκ ἂν γένοιτο, οὐδ' ἦν εἰς τοῦ Νεμείου λέοντος τὸ δέρμα ἐνδήση τις ἐκκαίδεκα ὄλας μυγαλᾶς· ἐγὼ γοῦν αὐτὸν τὸν λέοντα εἶδον πολλάκις χωλεύοντα ὑπ' ἀλγηδόνων ἐν ὀλοκλήρῳ τῷ αὐτοῦ δέρματι.“

9 „Πάνυ γὰρ ἰδιώτης,“ ἔφη ὁ Δεινόμαχος, „εἴ καὶ τὰ τοιαῦτα οὐκ ἐμέλησέ σοι ἐκμαθεῖν ὄντινα τρόπον ὁμιλεῖ τοῖς νοσήμασι προσφερόμενα, κάμοι δοκεῖς οὐδὲ τὰ προφανέστατα ἂν παραδέξασθαι ταῦτα, τῶν ἐκ περιόδου πυρετῶν τὰς ἀποπομπὰς καὶ τῶν ἐρπετῶν τὰς καταθέλξεις καὶ βουβῶνων ἰάσεις καὶ τᾶλλα ὅποσα καὶ αἱ γρᾶες ἤδη ποιοῦσιν. εἰ δὲ ἐκεῖνα γίνεταί ἅπαντα, τί δὴ ποτε οὐχὶ ταῦτα οἴησιν γίνεσθαι ὑπὸ τῶν ὁμοίων;“

„Ἀπέραντα,“ ἦν δ' ἐγώ, “σὺ περαίνεις, ὦ Δεινόμαχε, καὶ ἦλω, φασίν, ἐκκρούεις τὸν ἦλον· οὐδὲ γὰρ ἂ φῆς ταῦτα δῆλα μετὰ τοιαύτης δυνάμεως γιγνόμενα. ἦν γοῦν μὴ πείσης πρότερον ἐπάγων τῷ λόγῳ διότι φύσιν ἔχει οὕτω γίνεσθαι, τοῦ τε πυρετοῦ καὶ τοῦ οἰδήματος δεδιότος ἢ ὄνομα θεσπέσιον ἢ ῥῆσιν βαρβαρικὴν καὶ διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ βουβῶνος δραπετεύοντος, ἔτι σοι γραῶν μῦθοι τὰ λεγόμενά ἐστι.“

10 „Σὺ μοι δοκεῖς,“ ἦ δ' ὅς ὁ Δεινόμαχος, „τὰ τοιαῦτα λέγων οὐδὲ θεοὺς εἶναι πιστεύειν εἴ γε μὴ οἶει τὰς ἰάσεις οἷόν τε εἶναι ὑπὸ ἱερῶν ὀνομάτων γίνεσθαι.“

„Τοῦτο μὲν,“ ἦν δ' ἐγώ, “μὴ λέγε, ὦ ἄριστε· κωλύει γὰρ οὐδὲν καὶ θεῶν ὄντων ὅμως τὰ τοιαῦτα ψευδῆ εἶναι. ἐγὼ δὲ καὶ θεοὺς σέβω καὶ ἰάσεις αὐτῶν ὁρῶ καὶ ἂ εὔ ποιοῦσι τοὺς κάμνοντας ὑπὸ φαρμάκων καὶ ἰατρικῆς ἀνιστάντες· ὁ γοῦν Ἀσκληπιὸς αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ ἦπια φάρμακα πάσσοντες ἐθεράπευον τοὺς νοσοῦντας, οὐ λεοντᾶς καὶ μυγαλᾶς περιάπτοντες.“

11 „Ἐα τοῦτον,“ ἔφη ὁ Ἴων, “ἐγὼ δὲ ὑμῖν θαυμάσιόν τι διηγήσομαι. ἦν μὲν ἐγὼ μειράκιον ἔτι ἀμφὶ τὰ τετρακαίδεκα ἔτη σχεδόν· ἦκεν δὲ τις ἀγγέλλων τῷ πατρὶ Μίδα τὸν ἀμπελουργόν, ἐρρωμένον εἰς τὰ ἄλλα οἰκέτην καὶ ἐργατικόν, ἀμφὶ πλήθουσιν ἀγορὰν ὑπὸ ἐχίδνης δηχθέντα κειῖσθαι ἤδη σεσηπότα τὸ σκέλος·

ἀναδοῦντι γὰρ αὐτῷ τὰ κλήματα καὶ ταῖς χάραξι περιπλέκοντι προσεργύσαν τὸ θηρίον δακεῖν κατὰ τὸν μέγαν δάκτυλον, καὶ τὸ μὲν φθάσαι καὶ καταδῦναι αὐθις εἰς τὸν φωλεόν, τὸν δὲ οἰμώζειν ἀπολλύμενον ὑπ' ἀλγηδόνων.

Ταῦτά τε οὖν ἀπηγγέλλετο καὶ τὸν Μίδα ἑωρῶμεν αὐτὸν ἐπὶ σκίμποδος ὑπὸ τῶν ὁμοδούλων προσκομιζόμενον, ὅλον ῥηκότα, πελιδνόν, μυδῶντα ἐπιπολῆς, ὀλίγον ἔτι ἐμπνέοντα. λελυπημένῳ δὴ τῷ πατρὶ τῶν φίλων τις παρών, ,Θάρρει,‘ ἔφη, ,ἐγὼ γὰρ σοὶ ἄνδρα Βαβυλώνιον τῶν Χαλδαίων, ὡς φασιν, αὐτίκα μέτειμι, ὃς ἰάσεται τὸν ἄνθρωπον.‘ καὶ ἵνα μὴ διατρίβω λέγων, ἦκεν ὁ Βαβυλώνιος καὶ ἀνέστησε τὸν Μίδα ἐπὶ τινὶ ἐξελάσας τὸν ἰὸν ἐκ τοῦ σώματος, ἔτι καὶ προσαρτήσας τῷ ποδὶ νεκρᾶς παρθένου λίθον ἀπὸ τῆς στήλης ἐκκόλαψας.

Καὶ τοῦτο μὲν ἴσως μέτριον· καίτοι ὁ Μίδας αὐτὸς ἀράμενος τὸν σκίμποδα ἐφ' οὗ ἐκεκόμιστο ὄχετο εἰς τὸν ἀγρὸν ἀπιών· τοσοῦτον ἢ ἐπὶ ἐδυνήθη καὶ ὁ στηλίτης ἐκεῖνος λίθος. **12** ὁ δὲ καὶ ἄλλα ἐποίησε θεσπέσια ὡς ἀληθῶς· εἰς γὰρ τὸν ἀγρὸν ἐλθὼν ἔωθεν, ἐπειπὼν ἱερατικά τινα ἐκ βίβλου παλαιᾶς ὀνόματα ἑπτὰ καὶ θείῳ καὶ δαδὶ καθαγνίσας τὸν τόπον περιελθὼν ἐς τρίς, ἐξεκάλεσεν ὅσα ἦν ἔρπετὰ ἐντὸς τῶν ὄρων. ἦκον οὖν ὡσπερ ἐλκόμενοι πρὸς τὴν ἐπὶ τὴν ὄφει πολλοὶ καὶ ἀσπίδες καὶ ἔχιδναι καὶ κέρασται καὶ ἀκοντίαι φρυνοὶ τε καὶ φύσαλοι, ἐλείπετο δὲ εἷς δράκων παλαιός, ὑπὸ γήρωσ, οἶμαι, ἐξερπύσαι μὴ δυνάμενος ἢ παρακούσας τοῦ προστάγματος· ὁ δὲ μάγος οὐκ ἔφη παρεῖναι ἅπαντας, ἀλλ' ἕνα τινὰ τῶν ὄφεων τὸν νεώτατον χειροτονήσας πρεσβευτὴν ἔπεμψεν ἐπὶ τὸν δράκοντα, καὶ μετὰ μικρὸν ἦκε κάκεῖνος. ἐπεὶ δὲ συνηλίσθησαν, ἐνεφύσησε μὲν αὐτοῖς ὁ Βαβυλώνιος, τὰ δὲ αὐτίκα μάλα κατεκαύθη ἅπαντα ὑπὸ τῷ φουσῆματι, ἡμεῖς δὲ ἐθαυμάζομεν.“

13 „Εἰπέ μοι, ὦ Ἴων,“ ἦν δ' ἐγώ, “ὁ ὄφις δὲ ὁ πρεσβευτὴς ὁ νέος ἄρα καὶ ἐχειραγώγει τὸν δράκοντα ἤδη, ὡς φῆς, γεγηρακότα, ἢ σκίπωνα ἔχων ἐκεῖνος ἐπεστηρίζετο;“